

Geachte leden van de gemeenteraad,

Vrijdag 16 november 2018 ontving het expertteam ontslakken de “Verkenning van de pilot Segaar-Arsenaal”, geschreven door de heer Vuijk. Op 6 september 2018 voerde mevrouw Groeneveld als Expert een gesprek met de heer Vuijk. Toen waren zijn conclusies heel anders dan in de huidige rapportage. Hij heeft bij die gelegenheid toegezegd een eindrapport wederom aan het Expertteam voor te leggen. Dat heeft hij helaas nagelaten. Als gevolg daarvan voelen wij ons genoodzaakt om nu per brief te reageren. Wij betreuren dat, liever hadden wij gezien dat deze correcties opgenomen waren in de rapportage van de heer Vuijk.

Vooraf: het Expertteam Ontslakken werkt volgens een systematiek dat in een beperkt aantal sessies de gemeente wordt geadviseerd hoe met een andere manier van werken een ruimtelijk project aangepakt kan worden. De experts nemen nooit het werk van de gemeente over, zij adviseren slechts en de gemeente blijft zelf volledig verantwoordelijk voor zijn eigen besluiten en handelen. Wij vinden het vreemd dat de verslagen van de bijeenkomsten van de Expertteams niet in de lijst van geraadpleegde bronnen van de heer Vuijk staan. De functiebeschrijving van mevrouw Groeneveld is niet juist. De pilot Ontslakken vervult zij vanuit haar rol als lid van het Expertteam Ontslakken, thans deel uitmakend van het Expertteam Woningbouw van het ministerie van BZK.

De heer Vuijk legt in zijn rapportage nogal sterk de nadruk op de door hem veronderstelde overgang van een pilot Ontslakken naar een pilot Omgevingswet. Ook legt hij veel nadruk op een nader juridisch regime met een vangnet, zoals dat volgens hem vanuit de pilot Omgevingswet wel en vanuit de pilot Ontslakken niet van toepassing zou zijn. Wij herkennen ons in geen van beide.

Van een overgang van de ene vorm van pilot naar een andere is geen sprake geweest. Alle gesprekken en advisering hebben onder hetzelfde regime plaats gevonden. Dat kan ook niet anders, de omgevingswet is nog niet van kracht en dus valt de hele fase onder hetzelfde juridisch regime (Wet ruimtelijke ordening (Wro)). Van ontbrekende advisering onzerzijds over deze veronderstelde overgang (*quod non*) kan dus geen sprake zijn.

Ook binnen de advisering van het Expertteam Ontslakken is sprake van een vangnet en mogelijkheden van gemeentelijk ingrijpen wanneer het proces niet tot de gewenste overeenstemming tussen ontwikkelaar en buurt leidt. Een andere werkwijze — zoals gepropageerd door het Expertteam Ontslakken — sluit uiteraard de wet niet buiten. Binnen de vigerende wetgeving komen het college en de gemeenteraad altijd haar wettelijke taken toe. De werkwijze met een terughoudende inbreng van de gemeente sluit daarbij aan: aan het einde van de rit volgt besluitvorming van de gemeente, gevolgd door vormen van bezwaar en beroep.

Het is jammer dat de nieuwe vorm van participatie rond het Segaar-Arsenaal terrein niet tot de warme verbinding tussen de ontwikkelende partij en de buurt geleid heeft, zoals we op voorhand hadden gehoopt. Wij zien daarvoor een paar primaire oorzaken (niet compleet):

- De langslappende problematiek rond de waterhuishouding en verkeersdoorstroming van het gebied heeft op voorhand het vertrouwen van de buurt in de gemeente geschaad. Wij hebben geadviseerd om in een separaat traject de waterproblematiek een plek te geven, zodat het proces van Niersman niet verstoord wordt. Dit heeft de gemeente ook zo opgepakt, dat wil echter niet zeggen dat het gevoel van de buurt over de aanpak van de weg en riolering er is.

- Bij aanvang (de eerste bijeenkomst) heeft de wethouder op een vraag uit het publiek hoe de gemeente zou optreden wanneer er geen overeenstemming tussen buurt en ontwikkelaar zou ontstaan geantwoord: “Dan gaat het plan niet door”. In onze ogen heeft dit de kans in zich dat de buurt in de veronderstelling kwam dat traineren loont.
- Ook bij aanvang heeft de ontwikkelaar in dezelfde publieksbijeenkomst gezegd dat er een afspraak met de gemeente zou zijn (*quod non*) dat zij 100 woningen mogen bouwen. Dit heeft in onze ogen het vertrouwen van de buurt bij aanvang op scherp gezet.
- Het proces was voor iedereen nieuw. Daarbinnen opereren spelers niet altijd optimaal. Binnen een sfeer van wantrouwen (zie bovengenoemde drie punten) ontstaat geen vergevingsgezinde sfeer waarin fouten maken (en corrigeren) mag.

Wij delen de stelling van de heer Vuijk (p.35 – 36) dat de stilstand doorbroken kan worden, en het proces afgerond kan worden via de klassieke weg van bestuurlijke besluitvorming. In ons evaluerend gesprek met de ambtenaren van de gemeente is geadviseerd om deze fase van de pilot af te ronden, te evalueren en zich te beraden op een mogelijk vervolg.

Het Expertteam Ontslakken heeft veel pilots in den lande begeleid. Pilots hebben altijd het karakter van een experiment. Experimenten kunnen succesvol zijn, of — zoals in dit geval — moeizaam verlopen. In alle gevallen staat de wens voorop om te willen leren van de ervaringen binnen de pilot.

De verkenning gaat hier helaas aan voorbij. Het lijkt erop dat, zoals door ons hierboven beschreven, een onjuiste conclusie wordt gezocht. Dit verdient in de ogen van de verkenners de voorkeur boven het kritisch reflecteren op het eigen optreden en verantwoordelijkheden van de gemeente. De verkenners geven aan dat het Expertteam Ontslakken meer had moeten adviseren. Dit is naar ons idee een onbegrijpelijke uitspraak verstoep in een sterk staaltje Calimero-gedrag. Een gemiste kans, niet nodig en een verkenners en een gemeente onwaardig.

Wij hopen dat met deze brief dit zwakgebod wordt afgeslagen en de verkenning wordt aangegrepen om moedig te blijven leren over de nieuwe rollen in het toekomstig samenspel en op deze manier een vervolg te geven aan de ontwikkeling van het terrein Segaar.

Met vriendelijke groet,

Namens het Expertteam Ontslakken, thans deel uitmakend van het Expertteam Woningbouw van het ministerie van BZK,

Friso de Zeeuw,
voorzitter

Jos Feijtel,
secretaris

Gelinde Groeneveld
Expert project Segaarterrein

Martin Bosch
Expert project Segaarterrein